

KLUB LITERÁRNÍ FANTASTIKY
PŘI OKPB V OPAVĚ

O B S A H :

Pavel Stanke: Příspěvek k "Bílé knize"	str. 1
Arthur C. Clarke: Probuzení	3
Ondřej Šefčík: Cesta věčnosti	8
David Lakomý: Objev	9
David Lakomý: Jak to bylo doopravdy	10

Neberte život příliš vážně,
stejně z něho nevyváznete živí.

Chci se krátce dotknout tzv. Bílé knihy. Je to vlastně jakési zhodnocení existence fandomu očima Vládi Veverky. Předesílám, že mluvím za sebe.

V začátku celého pojednání shrnul Vláďa všechny špatné stránky fungování fandomu. Proti této části nemám velkých výhrad. Jsou to vesměs známé věci, o nichž se diskutovalo na všech akcích.

Ovšem rozbor příčin tohoto stavu se mi zdá víc než složitý. Rozhodně nemám například pocit, že by hlavní příčinou neutěšeného stavu byl přelom roku 1985/86. Nemyslím si, že kdyby tehdy hlasování dopadlo jinak, že by byl vývoj fandomu jiný, či snad dokonce zářný, jak se snaží Vláďa naznačit. Kluby by si přes všechna usnesení dělaly pravděpodobně stejně co by chtěly a co zajímá jejich členy. Vůbec prognózy typu "co by bylo, kdyby bylo" jsou v této situaci ošidné a alibistické. Můj názor je, že jsme si toto období museli prožít jako přirozenou součást vývoje.

Také mě zaujala pasáž o nechuti dělat kompromisy, což je podle Vládi příčina vzniku velkého množství klubů v Praze. Jak vidno, dále od Prahy toto drobení fandomu nenastává. Zřejmě se mimo Prahu hledají kompromisy snáze, z čehož vyvozují, že mimopražští scifisté činnost v klubu a ve fandomu neberou jako životně důležitý mocenský boj a nezapomínají na podstatu celé této hry. Alespoň pro mne představuje sci-fi i činnost našeho klubu zábavu, sice vážně branou, ale stále zábavu. Mohu se zde setkávat s lidmi podobného ražení, bavit se o věcech, které mě zajímají, číst své povídky či uvádět své audiovizuální pořady. Provádím zde to, čemu se říká seberealizace. Jestliže mě to přestane bavit, nechám toho přes všechna usnesení a teze. Tím nechci Praze

brát zásluhu o iniciativu, která odtud vychází. Ovšem v poslední době je z této iniciativy pramalý užitek. V Interkomu i v některých dalších fanzinech si přečteme o sporech pražských klubů či jejich členů, a ty, myslím, mnohým mimopražským fanům nic nepřinesou a ani je nezajímají. O to je milejší výsledek práce napadeného Ondřeje Neffa, aniž bych se ho chtěl zastávat, časopis Ikárie. Mám k němu taky výhrady, ale domnívám se, že to je to, co zajímá řadové fany - čín.

Nechci ale brát Vláďovi právo na jeho názor. Co bych mu ale vytkl, je jazyk, který zvláště v některých pasážích použil. Bez dlouhého povídání srovnajte:

"Je nutné si uvědomit, že je rozdíl mezi řídicí strukturou, která má k dispozici mocenský aparát pro realizaci rozhodnutí úzké špičky lidí, a mezi řídicí strukturou, která je při realizaci svých rozhodnutí plně odkázána na ochotu a obětavost těch, které má řídit. V druhém případě zde existuje velmi silná zpětná vazba s korektivní funkcí.

Právě k tomuto pojetí organizování fandomu jsem směřoval. Ke konfliktu kolem koncepce další činnosti však bohužel došlo dříve, než byly ověřeny a správně definovány vazby a optimální charakter tohoto mechanismu."

Vladimír Veverka

"81lá kniha"

"Je třeba pochopit, že nejde o cestu posilování jednoho na úkor druhého. Nemá to nic společného se starým pojetím administrativní centralizace a liberální decentralizace, jak bývá někdy zjednodušeně interpretováno. Nejde o nic jiného, než přísně respektovat objektivně rozdílné postavení a funkce centrálních i hospodářských organizací. A v návaznosti na to mnohem doko - naleji vymezit jejich pravomoc, odpovědnost i vzájemné vztahy."

Rudé právo

28. ledna 1987

Zdaleka jsem tady nenapsal všechny své názory na tzv. Bílou knihu, ale myslím si, že bude lepší, když nechám více místa dobré povídce, která přinese čtenáři víc.

Pavel Stanke

Arthur C. CLARKE

P R O B U Z E N Í
(The Awakening)

Marlan se nudil, byla to nuda bez hranic, jakou lze poznat jedině v Utopii. Stál u velikého okna a sledoval dole mraky hnané větrem, zůfícím nad městem. Občas se dírami v rozbourané přikrývce bílých mraků mihly jezera, lesy a zkroucená stuha řeky, protékající opuštěnými poli., v poslední době se už nenamáhal navštěvovat je. Třicet kilometrů západně se nad mraky tyčil nejvyšší štít umělé hory - ostrov snů, vznášející se v mrazivém nekonečnu stratosféry. Marlan uvažoval, kolik jejích obyvatel, stejně jako on nespokojených s životem, teď lhostejně hledělo na jeho stranu.

Samozřejmě, že měl jednu cestu k útěku, zvolili si ji mnozí, jenže byla příliš samozřejmá a Marlan se co nejvíc samozřejmostem vyhýbal. A pak, dokud ještě existovala naděje, že život může přinést něco nového, nechtěl projít dveřmi do zapomnění.

V tom z mlhy dole vystřelilo něco planoucího a zářícího, roztřihlo to mraky a zmizelo v blankytu zenitu. Marlan sledoval vylétající loď s pohaslýmá očima. Kdysi - jak už je to dávno - by ho takový pohled pozvedl na duchu. Kdysi se také vy-

dával na takové cesty, putoval tam, kde Člověk prožíval svá největší dobrodružství. Ale na dvanácti planetách a padesáti měsících nenašel nic, co by nebylo i na Zemi. Snad by lidstvo, kdyby dorazilo ke hvězdám, vyšlo ze slepé uličky, v níž teď bylo jako v pasti. Pak by ještě dál mělo neohraničené perspektivy objevů a rozvoje. Ale lidé se lekli strašlivé obrovitosti mezihvězdného prostoru. Člověk se dostal k jiným planetám, dokud byl ještě mladý, hvězdy ale navždy zůstaly mimo jeho dosah.

Ale přesto - Marlan se vzpřímil, když jej to napadlo a vpil se očima do spirálové stopy páry, rýsující dráhu odlétající lodi - i když jej Vesmír porazil, může se pokusit dobýt jej ještě jednou. Dlouho zamyšleně mlčel a zatím utichající bouře odkrývala daleko dole městské hradby a pod nimi zapomenutá pole a lesy, jež kdysi byly jediným domovem Člověka.

Tenhle nápad promluvil k Sandrakově vědecké představivosti, protože před ním postavil zajímavé technické problémy, jejichž řešení jej zabaví nejméně na rok či dva. To dá Marlanovi dostatek času na vyřízení jeho záležitostí a - bude-li třeba - změnu záměrů.

Pokud dostal v posledním okamžiku strach, byl příliš hrdý na to, aby to dal najevo, když se loučil se svými přáteli. Zkoumali jeho plány s nezdravou zvědavostí, přesvědčení, že se chce poddat euthanasii v nějaké originální formě. Když se za Marlanem zavřely dveře malé kosmické lodi, rozešli se pomalu, aby dál pokračovali ve svém bezcílném životě. Roweena si do konce poplakala, ale jen chvilku.

Marlan končil s posledními přípravami a automaticky řízená loď se vznesla ve svém kursu, nabírala rychlost, až se Země změnila ve stříbrný půlměsíc a pak v malou hvězdičku, zastíně-

nou silnějším slunečním světlem. Loď letěla kolmo ke dráze planet a vytrvale uháněla ke hvězdám, až se i ze samotného Slunce stal jen svítící světelný bod. Marlan snížil rychlost lodi a zavedl ji na takovou oběžnou dráhu, která z ní učinila nejbvzdálenější dítě Slunce. Tady už nic nenaruší jeho klid, snad jen že by jej nějakou neočekávanou náhodou zachytila nějaká toulavá kometa.

Marlan naposledy zkontroloval Sandrakovy přístroje, pak vstoupil do nejhlubší části paluby a zavřel těžké kovové dveře. Až je opět otevře, pozná nejhlubší tajemství osudu lidstva.

Nebyl nijak vzrušen, když ležel na polštářích, pokrývajících pohovku v tlusté vrstvě, a čekal, až automaty splní svou povinnost. Slyšel první zasyčení z rozvodu plynu, jeho vědomí odešlo jako odlivová vlna.

Zakrátko z malé místnůstky se zasyčením unikl vzduch a zbývajícím teplo pohltit vesmírný chlad. Nikdy se tu už nic nezmění, nikdy se tu nic naznačí. Marlan ležel v hrobce, která přetrvá vše, co kdy lidstvo vybudovalo na Zemi - možná i samotnou Zemi. Přesto to ale nebyl pouhý hrob, protože přístroje čekaly na příhodný okamžik a každých sto let se zapínal nějaký obvod, odměřující staletí.

Marlan tedy spal v ledovatém šeru za Plutem. Nevěděl nic o životě plynoucím na Zemi, jejích sesterských planetách a staletí se prodlužovala v tisíciletí a tisíciletí v éry. Na planetě, která byla kdysi Marlanovým domovem, se rozpadaly hory, pohlcovalo je moře, z pólů stékal led, jak už to dělal předtím a jak to učiní ještě mnohokrát. Na dně oceánů vznikaly z usazenin nová pohoří, pak se ocitala na světle denním, aby pak zase zmizela ve stopách zapomenutých Himalájí a Alp.

Slunce se ale přese vše příliš nezměnilo, když trpělivé lodní přístroje Marlana probudily z dlouhého spánku. Do místnosti se se sykotem vrátil vzduch, teplota pozvolna narůstala z absolutní nuly do úrovně, v níž opět mohl existovat život. Automaty opatrně zahájily sérii operací, majících jejich pána přivést opět k životu.

Ale pán se ani nezachvěl. Za ten dlouhý čas, který uplynul

od doby, kdy usnul, se něco pokazilo v obvodech, jež jej měly probudit. Bylo skutečným zázrakem, že tak mnoho přístrojů bezchybně fungovalo, neboť Marlan stále ještě unikal smrti, i když jej poslušné automaty nedokáží nikdy vyrvat spánku.

A teď si zázračná loď připomněla rozkazy obdržené tak dávno. Jen krátce se vznášela v nepatrném slunečním světle, dokud se její mechanismy nerozehřály. Pak, dokonce ještě rychleji než sem, se začala vracet cestou, kterou prolétla, když byl svět ještě mladý. Nezpomalovala, dokud se neocitla mezi vnitřními planetami a její trup nerozehřály paprsky věčného, neúnavného Slunce. Tady začala hledat - v oblasti teplot, v níž kdysi kroužila Země - a tady našla planetu, již nepoznávala.

Velikost souhlasila, ale všechno ostatní bylo jiné. Kde jsou moře, kdysi největší chloubu Země? Nezůstala ani jejich vyschlá dna - už dávno je zasypal prach z neexistujících kontinentů. A především, kde je Měsíc? V jistém okamžiku zapomenuté minulosti se přiblížil k Zemi a podlehl zkáze, jelikož planeta teď byla obkroužena obravským prachovým prstencem stejně jako Saturn.

Řídící roboty ještě chvíli prohledávaly svou paměť, loď zvažovala situaci. Pak se rozhodla - kdyby stroje mohly pokrčit rameny, určitě by to udělala. Zvolila náhodné místo k přistání, lehce klesla v rozředěném vzduchu a zastavila se na plošině z erozí zničeného pískovce. Dovezla Marlana domů, nic víc dělat nemohla. Existoval-li na Zemi ještě život, dříve nebo později jej někdo najde.

A tady opravdu na Marlanovu loď vkročili noví pánové Země. Měli dobrou paměť a vejčitý přednět, ležící na pískovci, jim nebyl úplně cizí. Přiměřeně své letoře vzrušení se rychle poradili a pak se svými vlastními podivnými nástroji začali probíjet pevnými stěnami, až dorazili do té části, v níž spal Marlan.

Svým způsobem byli velice moudří, protože dokázali pochopit smysl Marlanových přístrojů a zjistit, kde nevykonaly svůj úkol. Specialisté zakrátko opravili, co bylo třeba, i když si nedělali přílišné naděje. Nanejvýš mohli čekat, že podaří-li

se vůbec Marlanovu mysl probudit, tak jen nakrátko, dokud nad ním Čas nevykoná svou dlouho odkládanou mstu.

Do Marlanova mozku začalo s pomalostí podzimního úsvitu opět pronikat světlo. Po myriády let se nacházel na hranici vědomí vlastní existence, věděl, že žije, ale nevěděl, kým je a odkud přišel. Pak se vrátily útržky paměti a postupně se spojovaly, tvořily náležitou skládačku osobnosti, až Marlan konečně věděl, že je - Marlan. I když byl sláb, dalo mu vědomí úspěchu hluboký, až žhnoucí pocit uspokojení. Zvědavost, která jej vyslala na cestu všemi těmi věky, zatímco jeho druzi zvolili hloupý spánek euthanasie, bude zakrátko odměněna - doví se, jací lidé teď na Zemi žijí.

Síly se mu vracely. Otevřel oči. Něžné světlo jej neoslepovalo, na chvílku bylo všechno ale rozmazané a zamlžené. Pak spatřil postavy, stojící nad ním a podivil se jako ve snu, neboť věděl, že až se vrátí k životu, má být sám, kolem měly být jediné automaty, jež o něj měly pečovat.

Teď už viděl ostře - spatřil na sebe upřené, ani nepřátelské, ani přátelské, ani vzrušené nebo lhostejné, hluboké oči Pozorovatelů. Štíhlé, groteskně stavěné postavy stály kolem v těsném kruhu, hleděly na něj přes propast, již ani on, ani oni nedokázali obsáhnout svou myslí.

Jiný člověk by se bál, ale Marlan se jen usmál - snad posmutněle - a zavřel navždy své oči. Jeho zvědavá mysl dosáhla svého cíle - už neměl pro Čas žádné otázky. Protože v posledním okamžiku života, když spatřil bytosti shromážděné kolem sebe, pochopil, že válka mezi člověkem a hmyzem již dávno skončila a že vítězem nebyl Člověk.

1942

přeložil Jiří Pilch

Následující mikropovídky jsou z literární dílny našich dvou nejmladších členů - Ondřeje Šefčíka a Davida Lakomého.

Ať kluci poznají, jaké to je, když autor nese svou kůži na trh / totiž povídku na papír/!

CESTA VĚČNOSTI

Ondřej Šefčík

Věřte nebo nevěřte, byla jednou jedna loď. A ta loď letěla prostorem už trilióny let odnikud nikam.

Ale, ale, vy mi nevěříte?!

Tak mi nevěřte. Nevadí. Ale je to tak! Galaxie, z níž se před lety vydala na cestu, dávno neexistovala a řekněte mi, vy nevěřící Tomáši, kam má loď opuštěná jako Oidipus letět?

Nevíte. Určitě ani nevíte, jak to s tou lodí skončilo. No, vlastně, to bych vám to nevyprávěl. Že nemám zbytečně kecat a dovyprávět rychle tu historku, ať můžete jít domů?

Už začínám, pane, a položte ten půllitr na stůl.

Bumbác, práásk, křuup, trrrh. Vazáky se přetrhaly jako pavučiny, ocelové stěny se zhroutily, motory vybuchly. Zkrátka a dobře, loď se rozpadla na tisíc, nebo možná i víc kusů. Trosky padaly prostorem navěky podél zdi z kvalitních cihel, o níž se loď roztříštila.

Odkud se tam vzala ta zeď?

Přece nevěříte, že vesmír je nekonečný.

Aauuu, proč mne bijete, pane? Že jste astronom...

O B J E V

David Lakomý

Crrrrnk... crrrrnk...

"Haló, kdo volá?"

"Ahoj, Venco, tady Pepa. Doufám, že nespíš."

"Spím. Proč?"

"Nevadí, vyspíš se potom. Rychle ke mně přijeď. Objevil jsem něco fantastického. Však uvidíš."

Drrrrn... drrrrn...

"Kdo je tam?"

"Venca. Co blázníš, prosím tě?"

"Jsi sám?"

"Samozřejmě. S kým bych tu měl být?"

"Tak pojď rychle dovnitř."

"Co se tady děje?"

"Pojď se mnou a na nic se neptej. Všechno ti vysvětlím."

"Tak začni hned, A rychle!"

"Nezlob se už. Jak jistě víš, rád chodím Ven a hledám tam důkazy o naší minulosti. Včera jsem šel taky, ale do Zakáza - né oblasti."

"Cože?! Tobě snad přeskočilo!?"

"Klídek. Nepřerušuj mě. A neboj se, nikdo mě neviděl. byl jsem jenom asi sto metrů za Zónou, a tam jsem našel tohle."

DVA ROBOTI SE KRČILI NAD AKVÁRIEM? UPROSTŘED NĚHOŽ SE KRČIL MRAVENEC.

Dodatek: §21,4 sb. h7C7

"Objeví-li občan Spojených Států Soukromých Robotů /dále jen SSSR/ živou věc organického původu, je povinen ji za každou cenu zničit nebo ji předat na nejbližší základne Velkého Boje /dále jen VB/. V případě neuposlechnutí následuje trest nejvyšší možné míry - povinná autodestrukce."

J A K T O B Y L O D O O P R A V D Y

David Lakomý

"Dobrý den," pozdravil prezidenta právě přilétnuvší slon průzkumník. "Asi za hodinu přijdou ryby, delfíni a velryby. Zítra přiletí krávy, žirafy, velbloudi, myši, krtci a ti noví. A pozítří příplavou netopýři, savy, slavíci, jestřábi a vlaštavky."

"Děkuji ti, slone. Jsi jediný, kdo mi zůstal věrný. Běž si odpočinout," odvětil prezident.

Za dva dny po tomto rozhovoru, po snídani, začali rokovat. První vystoupil tygr s příspěvkem k upavení letových drah a vzdušných proudů. Druhý příspěvek přednesl páv, který kritizoval oteplení určitých mořských proudů a požadoval zavedení nového teplého proudu v Severozápadním oceánu.

Po něm vystoupili leguán, slon, kachna, netopýr a mnoho dalších - většinou s námitkami, připomínkami a požadavky.

Bylo již velmi pozdě, když se ke slovu dostal prezident: "Zvířata. Již dlouho pozoruji, jak se tu handrkujete, stěžujete si a stále žádáte o něco nového. Ale takto už to dál nejde. Rozhodl jsem se, že vás všechny, jak tu sedíte, přeorganizuji a přerozdělím a ... a stvořím nového živočicha, vašeho pána a vládce!!!"

A STVOŘIL BŮH ČLOVĚKA K OBRAZU SVĚMU.

**LABYRINT - zpravodaj Klubu literární fantastiky HEPTERIDA
při OKPB v Opavě**

Redakční rada: M.Sobotík, P.Stanke, H.Pěchulová

Jen pro vnitřní potřebu SF klubů.

Náklad: 55 výtisků

BŘEZEN 1991

